

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru a pošiljanjem n. dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrlet leta 65 kr. — Naročnina se pošilja npravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroško ulice št. 5. — Doležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobje se v tiskarni in pri g. Novak-u na volikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za ognanila se plačuje od navadna vrstice, če so natise enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

S 1. dnem meseca oktobra začne „Slov. Gospodar“ četrto ali zadnje četrletje. Komur je torej s tem dnevom potekla naročnina, prosimo ga uljudno, da obnovi v pravem času svojo naročbo. Do konca t. l. stane še „Slov. Gospodar“ 65 kr.

Naročnina pošlje se najlaglje s pošto nakaznico upravnistvu „Slov. Gosp.“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Upravnistvo.

Sijajno zmagali!

V ponedeljek, dne 21. septembra so vsi naši deželnozborski kandidati za kmečke občine sijajno zmagali. Hvala Bogu! Slava vrlim slov. volilcem! — Očividno sta se veselili »Neue Freie Presse« in graška »Tagespost« nerodnega dopisa »Mlačnost pri volitvah«, ki ga objavil »Slov. Narod« dne 7. septembra. Tudi višji gospodje v Gradcu so ta članek brali ter si roke meli, rekoč: Se že vidi, da za slovenskimi voditelji ne stoji več slov. ljudstvo. Toda kako krasno se je vendar v ponedeljek pokazalo, da našim političnim vodnikom slov. ljudstvo popolnoma zaupa!

Toliko za uvod, ne da bi koga hoteli žaliti, saj danes naše srce ne more občutiti nobenega srda, ampak navdaja ga le odkrita radost! Zdaj pa sporočimo o volitvah, kakor so se vršile v pojedinih volilnih okrajih. Posamezne okraje postavimo tako, kakor so zadnjič v oklicu »Slovenskega društva« bili natisnjeni. Volitev:

I. v Mariboru. Le-ta skupina obsega oba okraja mariborska in okraja št.-lenarski in slov.-bistriški. Vrlji slov. volilni možje so izvolili: g. Franca Robiča z 210 in vlč. g. Mihaela Lendovškega s 165 glasovi. Franc Girstmayr je ostal v manjšini s 75 in dr. Hans Schmiderer z 29 glasovi. V tem volilnem okraju so nemškutarji letos gotovo zadnjokrat svojo srečo poskusili.

II. v Celju. Tu so volili možje iz okrajev: Celje, Konjice, Šmarije, Laško, Vransko in Gornjigrad. Gosp. dr. Ivan Dečko je dobil 247 glasov in g. dr. Jožef Serbec 245 glasov, nasprotnika sta ujela samo 8 in 7 glasov. Pred šestimi leti pa je v tem volilnem okraju vseh 253 volilcev glasovalo soglasno za slov. kandidata.

III. na Ptujju. Možje iz okrajev: Ptuj in Rogatec volijo na Ptujju in prišlo jih je 154 na volišče ter so, izvzemši znanega zametinskega Visenjaka, vsi volili dosedanega poslanca, g. dr. Franca Jurtela.

IV. v Ljutomeru. Volitev se tu vrši za okraje gornjeradgonski, ljutomerski in ormoški. Prišlo je 111 volilnih mož, ki so soglasno volili g. dr. Franca Rosina za svojega zastopnika. Pri zadnjih deželnozborskih volitvah je nasprotni kandidat dobil še 38 glasov,

tokrat pa se nemškutarji niti niso upali prikazati na volišče.

V. v Slov. Gradcu. Okrajji: Slov. Gradec, Šostanj in Marenberg volijo si dež. poslanca v Slov. Gradcu, ter so si izbrali g. Ivana Vošnjaka s 86 glasovi izmed 87. V teh treh okrajih je bila res vzgledna disciplina. Zadnjič sta nasprotno kandidata dobila po 15 in 28 glasov, tokrat pa je izvolitev bila enoglasna. Vsa čast krepkim možem!

VI. v Brežicah. Semkaj so došli volilni možje iz okrajev: Brežice, Sevnica in Kozje. Kar jih je zavednih mož in takih je bilo 98, dali so glasove č. gosp. Jožefu Žičkar-ju, Bizeljčani in drugi »politični otroci« pa 25 glasov g. Ivanu Balonu. Č. g. Jož. Žičkar je torej bil z velikansko večino izvoljen.

Iz tega poročila se vidi, da smo štajarski Slovenci res sijajno zmagali, da še prej nikoli tako. Velik političen napredek se vidi v slov.-graškem, ljutomerskem, posebno pa v mariborskem volilnem okraju. Pred šestimi leti je g. Fr. Robič dobil 158, letos pa že 210 glasov od 251 volilcev. Naši poslanci se bodo torej lahko sklicevali na voljo slov. ljudstva na Štajarskem ter mu prej ali slej priborili vsaj najvažnejše pravice v Gradcu.

Vse za vero, dom, cesarja!

„Kristus in socijalna demokracija.“

(Konec).

II.

Socijalist piše: »Mi priznavamo, da ne odobramo današnji zakon, kajti dandanes se ne ženijo ljudje iz ljubezni, temveč zavoljo denarja. Mi želimo tudi, da se razdružitev zakona olajša.« Dalje: »Imata li kmečka mož in žena toliko časa, da bi se veselila skupnega življenja?« Čudno, kmečka zakonska sta ves dan skupej pri delu in pri jelu in vendar »nimata časa...?« Ali ne napreduje množenje človeštva na kmetih tako, kakor v mestih? Ali bi naj, ako »nimata časa«, se »razdružila« in šla vsak svojo pot ter si vzela čas za nesramno življenje: o n bi naj šel v kako tovarno blizu »cigararc«, ona pa k židu, da jo proda v kako nesramno hišo, kjer bo »imela čas?« Otroci pa bi naj bili sirotljeji, in »varuhi« bi spravili zemljišče na »boben...« Taka razdružitev je pač prejasna, prelepa slika »svobodne ljubezni«. In če se bi smela oba zopet oženiti z drugima... potem zopet ločiti in oženiti v tretjič... kaj pa z otroki prejšnjih zakonov? Vemo pa, da je Kristus zakon posvetil in tudi ne more nobena zveza biti slajša, kakor krščanski zakon, kateri veže do smrti!

III.

»Kristus torej ni poznal razločka med narodi« — Tako piše socijalist; zraven pa navede, da je ozdravil

tudi hčer kananejske žene, »ki ni bila judovskega rodu«, neče pa videti v tem, da je ob tej priložnosti Zveličar sam se izrazil, da bi, ker je tujka, ne bila deležna te milosti; samo vera in zaupanje jo je rešilo. Sploh imamo veliko primerov, da je Kristus narodnost svoje matere cenil in spoštoval, ter da je le iz usmiljenja do revnega človeštva, katero je odrešit prišel, enake milosti skazoval »tujcem«, — pa še le, ko so bili rojaki že »nasičeni«. Ker je Zveličar tolikokrat pokazal ljubezen do naroda, katerega hči je bila njegova presveta mati; — ker se je razjokal, misleč na usodo glavnega mesta, v katerem je vladal dvojni duh, duh napuhnjene samoljubnosti židovskih velikašev, ki niso imeli srca za priprosti narod, in duh gospodovalskih Rimljanov, svestih si moči svoje, katerim se tudi ni usmilil priprosti narod, duha ponižnosti in zaupanja na božjo pomoč pa je bilo malo in — sam Zveličar se je razjokal, akoravno po Očetu ni pripadal nobednemu narodu. Ljubezen do naroda in domovine nas uči sam Zveličar, kakor tudi vse sv. pismo stare in nove zaveze. (Rimlj. IX., 3, Mojz. XXXII.) Naša srca se je tudi ne smejo braniti, ker je sveta in naravna.

IV.

Ako socijalna demokracija res spolnjuje drugo zapoved: »Ljubi svojegega bližnjega, kakor samega sebe«; — prve zapovedi, itak sama priznava, da ne izpolnjuje, — kako pa more potem očitno propovedovati boj in uničenje onim, kateri so drugačnega mišljenja ter se pozivati v svojem krivem nauku na to, da je Kristus prinesel na zemljo — meč! Zveličar je dejal: »Mir vam zapustim, svoj mir vam dam!« socijalist pa sam prerokuje: »Mogoče je, da še pride do krvavih prizorov« zaradi socijalne demokracije. Oh, poznamo nove Voltèrje, Mirabò-je in tovariše. Kmetje pa jim ne bodo sli nikoli na limanice.

Neduhovnik.

Cerkvene zadeve.

† Prof. Jož. Lendovškemu v spomin!

(Dopis s Koroškega.)

Hvaležni koroški Slovenci so dne 9. sept. obhajali spomin moža, ki si je za ves slovenski narod, osobito pa za koroške Slovence pridobil zelo mnogo zaslug, spomin prerano umrlega profesorja Jožefa Lendovška. Dne 23. sept. je minolo leto, odkar smo ga položili v hladni grob, rana pa, ki jo je zapustila njegova smrt, se še ni zacelila, marveč jo še bridko čutimo. Da se preblagega pokojnika spominjamo v molitvah in sv. mašah ter mu odkrijemo nagrobni spomenik, smo se zbrali omenjenega dne na prijaznem Dvoru, kjer počivajo Lendovškovi ostanki.

K slavnosti je došlo precej ljudstva in slovenskih odličnjakov duhovskega in posvetnega stanú. Imenujemo le: preč. g. stolni školastik Lamb. Einspieler, č. g. prof. Tomo Zupan, drž. posl. Ant. Koblar, dež. posl. Greg. Einspieler, prof. Sim. Rutar in mnogo drugih. Došle goste je pri slavoloku na Dvoru z navdušenimi in pristržnimi besedami sprejel vrli kmečki fant Vošpernik. Cerkvena opravila je ob obilni asistenci vodil preč. g. Lamb. Einspieler. V kratkem govoru je mestni kaplan Jos. Rozman omenjal mnogih zaslug blagega pokojnika, in njegovega neumornega delovanja za Boga in domovino. Nato je sledilo opravilo na grobu. Petje je oskrboval prav izvrstno kvintet ljubljanskih gg. pevcev pod vodstvom g. Štamcarja.

Po cerkvenem opravilu bi se bil imel vršiti slavnostni shod Ciril-Methodove podružnice za Rožek in okolico. Slavno c. kr. okr. glavarstvo beljaško pa shoda ni

dovolilo, ker razsaja menda v Rožeci (2 uri oddaljeno) davica! Nalezljive bolezni so postale na Koroškem že »moderne«; kjer se kakšnemu mogočnemu paši ne ljubi dovoliti kakega shoda — katol. ali slovenskega, dekretira kar čez noč, da je v tamošnjem kraju kuga, in shod se tako prav »postavno« prepové. Dokaz temu so: Pokrče, Vetrinj in sedaj še Dvor. Res, vedno več se približujemo turškim razmeram!

Opoldne je bil skupen obed na preprijaznem Malem Strmecu, odkoder je krasen razgled po Vrbskem jezeru in zgornjem Rožu. Tu je pokojnik Lendovšek najraje prebil svoje proste ure, tu je tudi zatisnil svoje oči. Prijazni vrt je bil lepo okinčan s slavolokom, zelenjem in podobami cesarske dvojice in pok. Lendovška. Le-to je lepo naslikal naš domači slikar, vrli g. P. Markovič v Rožeci, ki je oskrbel tudi vso dekoracijo — Pri obedu so se govorile običajne napitnice. Hvaležno smo se spominjali jeklenege značaja, neumorne delavnosti, nesebičnega rodoljubja, po katerih lastnostih se je tako lepo odlikoval pokojnik. Naj bi bil nam v izgled, nam vsem! Ko se je zmračilo, so umetni ogenj in švigajoče rakete naznanjale daljši okolici, kako Slovenci slavijo slavnega moža.

„Jedna se Tebi je želja spolnila,
V zemlji domači da truplo leži!“

— glasi se napis na nagrobnem spomeniku Lendovškemu. V slovenski zemlji, katero je vsikdar tako iskreno ljubil, počivajo zemeljski ostanki, nam pa je nepozaben njegov spomin. Mir njegovi duši!

—rn—

Nekaj posebnega.

Nič nismo bolje pogrešali, nego knjige, pisane našim slovenskim materam, da jim kaže, kako je deco vzgajati po našem vzornolepem slovenskem gestu. Sedaj jo imamo. Zove se »Materino delo za Boga in domovino«; za Slovenke priredil jo je Simon Gregorčič ml., v izvirniku je namreč pisana hrvaški; dobiva se v Gorici v »Goriški tiskarni A. Gabrščka« in velja 70 kr. Knjiga je tako polna krasnih mislij, da se ne dá plačati, in pisana tako lepo, da je ni moči odložiti; kogar ta knjiga ne navduši, v komur ta knjiga ne užge ognja svete ljubezni do Boga in do domovine, kdor se pri tej knjigi more vzdržati solz, ta nima srca. Može, bralna društva! Takoj si dajte poslati to prekrasno knjigo (bralna društva po več komadov); žene jo naj berejo, v župniji naj roma od matere do matere; devet skofov jo je najlepše priporočilo, a Bog jo naj blagoslovi, da bo obrodila obilen sad!

Mili darovi za družbo vednega češčenja:

Marija Snežna 22 gld., Neimenovani 20 gld., Gotovlje 8 gld., Sv. Alojzij v Mariboru 6 gld., Razbor pri Slov. Gradu 12 gld., Trbovlje 13 gld., 80 kr., Sv. Peter niže Maribora 16 gld., Sv. Martin pri Vurbergu 12 gld., Sv. Križ nad Mar. 5 gld., Olimje 9 gld. 65 kr., Škale 7 gld., Solčava 7 gld. 50 kr., Gornjigrad 9 gld. 61 kr., Sv. Martin pri Slov. Gr. 17 gld. 80 kr., Ljutomer 18 gld. 63 kr., Sv. Lenart pri Vel. Ned. 1 gld. 80 kr.

Gospodarske stvari.

Sadje po zimi.

Žlahtno sadje, ki se čez zimo shranjuje, ostane dalje časa brez pogreška, če se od prvega začetka ravna z njim previdno in pametno. Glavna stvar je, da se sadje hrani v temnem postoru, kjer se toplota ne premenjava preveč, ampak ostaja približno vedno enaka.